

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๑๐๐๓.๔/๑๓๘๕

กวก. ๑๖
17 มี.ย. 63
15.40

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง: ส34650 กวด ✓
รับที่: ๐6606/63 ส.กค
วันที่: 17 มี.ย. 63 เวลา: 15:32

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙
๓. สรุปผลการรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔. แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์
๕. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๑
๖. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๐/ว ๒๓๖๙ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓
๗. รายการ QR Code

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) และ (๙) รวมทั้งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๔๖ และเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ “กรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า” เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ของชาติ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอนุรักษ์คุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมไว้ รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายการดำเนินงานเป็นพิเศษเฉพาะพื้นที่ เป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๔๖ มีคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการ องค์การเอกชนที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ เลขาธิการสำนักงานนโยบาย...

นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่ในการวางนโยบาย กำหนดพื้นที่ และจัดทำแผนแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า รวมทั้งออกระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการฯ

๑.๒ คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ได้ดำเนินการวางนโยบายและจัดทำแผนแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีสรุปได้ดังนี้

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๐ เห็นชอบแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ในลักษณะของแผนปฏิบัติการ ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับแผนปฏิบัติการการอนุรักษ์และพัฒนาโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ ประกอบด้วย โครงการอนุรักษ์และพัฒนา จำนวนทั้งสิ้น ๒๐ โครงการ เพื่อเป็นกรอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบไปดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการในรายละเอียดและดำเนินงานต่อไป ตามที่คณะกรรมการโครงการกรุงรัตนโกสินทร์เสนอ

๑.๒.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณฝั่งธนบุรี ตรังข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นกรอบในการพิจารณาจัดทำรายละเอียดเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ได้ติดตามผลการดำเนินการด้วย ทั้งนี้ ให้รับข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี (เกี่ยวกับแผนงานที่ ๑ โครงการที่ ๔ โครงการปรับปรุงพื้นที่ต่อเนื่องบริเวณวัดอรุณราชวราราม ซึ่งยังมีอาคารบางหลังของกองทัพเรือบดบังทัศนียภาพของวัด นั้น ให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ทารื้อกับกองทัพเรือเพื่อดำเนินการรื้อถอนอาคารดังกล่าว และปรับปรุงแผนระยะยาวของโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการดังกล่าว โดยกำหนดแผนในระยะ ๒๐ - ๓๐ ปีข้างหน้า รวมทั้งการกำหนดแผนปฏิบัติการให้ชัดเจนและมองในภาพรวม เพราะในบางพื้นที่หากมีการปรับปรุงและพัฒนาจะมีความสวยงาม และมีคุณค่ายิ่ง) ไปพิจารณาดำเนินการ

๑.๓ คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๔ มีมติเห็นชอบให้ทบทวนปรับปรุงแผนแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๐ และมอบให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอรับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณเพื่อดำเนินการรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๑.๔ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ได้จัดทำแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีกระบวนการรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน และชุมชนในเขตพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ รวมจำนวน ๙ ครั้ง ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับโครงการจัดทำแผนผังแม่บทฯ และการขยายขอบเขตพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ทั้งนี้ ได้เสนอคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พิจารณาให้ความเห็นชอบ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๑ และเสนอให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาตามขั้นตอน ก่อนนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

โดยเหตุที่แผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ ใช้เป็นกรอบแนวทางในการอนุรักษ์มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐ และแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณฝั่งธนบุรี ตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ใช้เป็นกรอบแนวทางในการอนุรักษ์มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๓ จนถึงปัจจุบัน รวมทั้งแนวคิดด้านการอนุรักษ์เมือง และบริบทแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป เกิดการพัฒนาเมืองในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยว อีกทั้งการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ ส่งผลให้แผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณฝั่งธนบุรี ตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงสมควรต้องทบทวนและจัดทำแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ดังนั้น เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปปฏิบัติเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ รวมทั้งจะต้องปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ต่อไป จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) และ (๙)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบ ๑) แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ (เพื่อทดแทนแผนแม่บททั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว ที่ใช้เป็นกรอบแนวทางในการอนุรักษ์มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐ และปี พ.ศ. ๒๕๔๓) และ ๒) การขยายขอบเขตพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ จากเดิม ๓ บริเวณ เป็น ๔ บริเวณ ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ สามารถขับเคลื่อนนโยบาย แผนงาน มาตรการ และแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยขั้นตอนต่อไปจะต้องปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ให้ “กรุงรัตนโกสินทร์” ครอบคลุม ๔ บริเวณ จึงมีความจำเป็นในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโดยด่วน

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ ประกอบด้วย การขยายขอบเขตพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และแนวทางการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนผังแม่บทฯ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ สารุสาระสำคัญได้ดังนี้

๔.๑ การขยายขอบเขตพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๔๖ จากเดิม ๓ บริเวณ เป็น ๔ บริเวณ ได้แก่

๔.๑.๑ บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน ในท้องที่แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ พื้นที่ประมาณ ๙๖๘.๓ ไร่

๔.๑.๒ บริเวณ...

๔.๑.๒ บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก ในท้องที่แขวงชนะสงคราม แขวงตลาดยอต แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ แขวงบวรนิเวศ แขวงเสาชิงช้า แขวงราชบพิธ แขวงสำราญราษฎร์ และแขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๓๐ พื้นที่ประมาณ ๑,๕๔๐.๘ ไร่

๔.๑.๓ บริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ภายในบริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ในท้องที่แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด แขวงอรุณอมรินทร์ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี และแขวงสมเด็จพระเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๓๕ พื้นที่ประมาณ ๑,๑๗๐ ไร่

๔.๑.๔ บริเวณพื้นที่ต่อเนื่องกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก ตั้งแต่แนวกิ่งกลางคลองรอบกรุง (คลองบางลำพูและคลองโอ่งอ่าง) แนวกิ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศเหนือและทิศใต้ และแนวคลองผดุงกรุงเกษมฝั่งตะวันออก พื้นที่ประมาณ ๓,๓๓๕.๙ ไร่

๔.๒ ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์

๔.๒.๑ วิสัยทัศน์การอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๕๗๕ “ราชธานีศรีแผ่นดินสยาม สง่างามด้วยมรดกสถาน ผสานหลากหลายอัตลักษณ์ชุมชน บนวิถีและโครงสร้างเมืองทันสมัย”

๔.๒.๒ ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

(๑) ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ รายสาขา ประกอบด้วย ๘ ยุทธศาสตร์ ๑๘ แผนงาน ดังนี้

ยุทธศาสตร์รายสาขา	แนวความคิด
๑. ยุทธศาสตร์ด้านมรดกวัฒนธรรม	การอนุรักษ์แหล่งมรดก (Tangible Cultural Heritages) และวิถีวัฒนธรรม (Intangible Cultural Heritages) ตามหลักการพัฒนายั่งยืน
๒. ยุทธศาสตร์ด้านการใช้ที่ดิน	การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสาน (Mixed Land Use) เพื่อความสมดุลระหว่างแหล่งงานและที่อยู่อาศัย (Job-Housing Balance) การพัฒนาบริเวณโดยรอบสถานีรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน (Transit Oriented Development หรือ TOD)
๓. ยุทธศาสตร์ด้านภูมิทัศน์	การกำหนดและสร้างการมองเห็นและการรับรู้ทั่วไประหว่างการสัญจรและการทำกิจกรรมภายในพื้นที่ การออกแบบและบริหารจัดการภูมิทัศน์ที่ดีจะมีส่วนทำให้เกิดการรับรู้คุณค่าทางประวัติศาสตร์ เกิดความสะดวก สบาย ความประทับใจ และความทรงจำที่ดีต่อผู้มาเยือนและผู้ใช้ชีวิตภายในพื้นที่
๔. ยุทธศาสตร์ด้านการจราจร	การพัฒนากระบวนการสัญจรด้วยแนวคิด “Green Historical and Cultural Moves” ที่เน้นการพัฒนาที่ส่งเสริมพื้นที่ที่มีความสำคัญทั้งทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ส่งเสริมการสัญจรหลากหลายรูปแบบให้สามารถเชื่อมต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการจราจรและรูปแบบการสัญจรที่เหมาะสมและมีความแตกต่างในแต่ละพื้นที่
๕. ยุทธศาสตร์ด้านสาธารณูปโภค	การพัฒนา ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ ออกแบบการใช้งานอย่างอเนกประโยชน์ ยั่งยืน สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสภาวะภูมิอากาศ

๖. ยุทธศาสตร์...

ยุทธศาสตร์รายสาขา	แนวความคิด
๖. ยุทธศาสตร์ด้านสาธารณูปการ	การพัฒนาระบบสาธารณูปการอเนกประโยชน์ (Multi-functional Public Facilities) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำหน้าที่หลักในการให้บริการคุณภาพสูง เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตแก่คนในชุมชนและเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการเพื่อสนองความต้องการของคนทุกกลุ่ม
๗. ยุทธศาสตร์ด้านกายภาพและวิถีชุมชน	การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของชุมชนให้สามารถอยู่ร่วมกับมรดกวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม การปรับปรุงพื้นที่สาธารณะและสาธารณูปการต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและการใช้งานที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในเชิงเศรษฐกิจและการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน รวมถึงการส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนไปพร้อมกับการสร้างการพัฒนาทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน
๘. ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว	การสร้างสรรคการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของชาติและชุมชน การส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนไปพร้อมกับการสร้างการพัฒนาทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน

จากยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และพัฒนาทั้ง ๘ ด้าน นำไปสู่การจัดทำแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ รายพื้นที่

(๒) ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ รายพื้นที่ เป็นการดำเนินการ โดยนำยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ รายสาขา บูรณาการลงในพื้นที่ ๑๒ พื้นที่ ดังนี้

ยุทธศาสตร์รายพื้นที่	แนวความคิด
๑. บริเวณพระบรมมหาราชวัง (กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน)	การเพิ่มระดับการรับรู้และการเข้าถึงพระบรมมหาราชวังและพื้นที่วังหน้า การใช้งานหน่วยงานสถานที่ที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ให้สามารถส่งเสริมกิจกรรมด้านการอนุรักษ์
๒. บริเวณย่านบางลำพู	การขึ้นทะเบียนและการฟื้นฟูแหล่งมรดกระดับท้องถิ่น การควบคุมอาคารและสิ่งก่อสร้างให้เหมาะสมกับการเป็นแหล่งที่พักนักท่องเที่ยว การปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานและคลองสำคัญ
๓. บริเวณถนนราชดำเนินกลาง - ผ่านฟ้า	การสร้างพื้นที่เปลี่ยนถ่ายการสัญจรจากถนนราชดำเนินนอกเข้าสู่ถนนราชดำเนินกลาง การเป็นประตูเข้าสู่พื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน
๔. บริเวณย่านเสาชิงช้า	การให้ความสำคัญและเชื่อมต่อกันระหว่างพื้นที่โบราณสถานสำคัญและย่านการค้าเก่า
๕. บริเวณย่านปากคลองตลาด	การสร้างโอกาสในการพัฒนาโดยบูรณาการฟื้นฟูย่านการค้า การท่องเที่ยวปากคลองตลาด และการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีรถไฟฟ้า สถานีสนามไชย
๖. บริเวณวังเดิม - วังหลัง (บริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามกรุงรัตนโกสินทร์ และพื้นที่ถัดออกไป)	การเพิ่มระดับการรับรู้และเข้าถึงพระราชวังเดิม การฟื้นฟูคลองคูเมืองเดิม ฝั่งตะวันตก การเชื่อมโยงพื้นที่ริมแม่น้ำให้ต่อเนื่องกัน

๗. บริเวณ...

ยุทธศาสตร์รายพื้นที่	แนวความคิด
๗. บริเวณวัดดุสิตาราม – บางยี่ขัน	การเชื่อมต่อพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธีกับพื้นที่โดยรอบจนถึงพื้นที่สถานีรถไฟฟ้าศิริราช การขึ้นทะเบียนแหล่งโบราณสถานสำคัญ โดยเฉพาะคลองบางกอกน้อย แม่น้ำเจ้าพระยา และวัดสำคัญ
๘. บริเวณย่านบางขุนพรหม	การสร้างชุมชนที่พักอาศัยชั้นดีในพื้นที่อนุรักษ์ โดยส่งเสริมการเชื่อมต่อการสัญจรระหว่างพื้นที่สาธารณะริมแม่น้ำเจ้าพระยา
๙. บริเวณย่านนางเลิ้ง – มหานคร	การกำหนดแนวคลองผดุงกรุงเกษมเป็นแนวเชื่อมต่อการอนุรักษ์และพัฒนาในส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน และกำหนดชุมชนนางเลิ้งเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ของการอยู่ร่วมกันระหว่างวิถีชุมชนและอาคารที่ควรอนุรักษ์
๑๐. บริเวณย่านเยาวราช – วงเวียน ๒๒ กรกฎาคม	การส่งเสริมศักยภาพในการเป็นย่านการค้าต่อเนื่องจากอดีต การขึ้นทะเบียนมรดกท้องถิ่น การใช้มาตรการทางผังเมืองและภาษีเพื่อกระตุ้นการอนุรักษ์
๑๑. บริเวณย่านตลาดน้อย	การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมในพื้นที่พร้อมกับการรักษาและพัฒนาวิถีชุมชน
๑๒. บริเวณย่านกะดีจีน – คลองสาน	การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนประวัติศาสตร์ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งทางรางในอนาคต

๔.๓ แนวทางการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์
สรุปได้ดังนี้

๔.๓.๑ การดำเนินการตามแผนงานโครงการที่ระบุไว้ในแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ ในการดำเนินการสู่การปฏิบัติจะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก และต้องใช้เครื่องมือต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

(๑) เครื่องมือทางกฎหมาย คือ การใช้อำนาจของหน่วยงานตามกฎหมาย และเพิ่มเติมกลไกทางกฎหมาย

(๒) เครื่องมือทางการเงิน คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในแต่ละโครงการของงบประมาณจากรัฐบาล

(๓) เครื่องมือทางองค์กร คือ การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบ สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน และสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

๔.๓.๒ การดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทสำคัญ ได้แก่

(๑) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า มีหน้าที่ผลักดันการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนผังแม่บทฯ ประสานรัฐบาลเพื่อสนับสนุนการขอรับการจัดสรรงบประมาณสำหรับหน่วยงานต่างๆ

(๒) กรมศิลปากร มีหน้าที่สำคัญในการดูแลบำรุงรักษามรดกวัฒนธรรมในพื้นที่ โดยเฉพาะโบราณสถานและโบราณวัตถุ เพื่อให้แหล่งมรดกในพื้นที่ได้รับการดูแลรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีบทบาทสำคัญในการตรากฎระเบียบเพื่อประโยชน์ในการควบคุมการพัฒนา จัดทำแผนดำเนินการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และดำเนินการให้เป็นไปตามแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์

(๔) หน่วยงาน...

(๔) หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เช่น กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมธนารักษ์ สำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและการจราจร การไฟฟ้า นครหลวง การประปานครหลวง เป็นต้น จำเป็นต้องดำเนินการตามบทบาทหน้าที่และประสานงานโดยสำนักงาน นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างบูรณาการมีประสิทธิภาพ และ สอดคล้องกับแผนผังแม่บทฯ

๔.๓.๓ การดำเนินการของภาคส่วนอื่นๆ ซึ่งหมายถึง ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และภาค ประชาสังคม เช่น การจัดทำข้อมูลเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม การใช้กลไกชุมชน และองค์กร ทางวัฒนธรรมเพื่อขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐ การสร้างกระบวนการร่วมหารือเพื่อสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์ ให้แก่ภาคเอกชน การจัดทำธรรมนูญชุมชน เป็นต้น

๕. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ ในการประชุมคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบและให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา ดังนี้

๕.๑.๑ เห็นชอบแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ บริเวณ กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก บริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามกรุงรัตนโกสินทร์ ตามข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร และพื้นที่ใกล้เคียงบริเวณฝั่งธนบุรี และบริเวณที่ ๔ บริเวณพื้นที่ต่อเนื่องกรุงรัตนโกสินทร์ ชั้นนอก

๕.๑.๒ เห็นชอบขยายพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์จากเดิม ๓ บริเวณ (กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก และบริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามกรุงรัตนโกสินทร์) เป็น ๔ บริเวณ โดยเพิ่มพื้นที่ส่วนขยาย บริเวณที่ ๔ พื้นที่ต่อเนื่องบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก ตั้งแต่แนวกึ่งกลางคลองรอบกรุง (คลองบางลำพู และคลองโอ่งอ่าง) แนวกึ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศเหนือและทิศใต้ และแนวคลองผดุงกรุงเกษมฝั่งตะวันออก

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

๕.๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหนังสือแจ้งว่าเห็นควรให้ ความเห็นชอบในหลักการของแผนผังแม่บทฯ ที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์แหล่งมรดก ทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่สำคัญของประเทศ รวมทั้งมีเป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ และบริเวณใกล้เคียงให้สามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่จะสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน ทั้งในระดับ ภาพรวมของประเทศและระดับชุมชนในพื้นที่ โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้หน่วยงานรับไปดำเนินการในส่วนที่ เกี่ยวข้อง ดังนี้

๕.๒.๑ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะฝ่าย เลขาธิการของคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า จัดทำแผนการดำเนินงาน เชิงบูรณาการเพื่อประสานการดำเนินงานโครงการของหลายหน่วยงานให้เหมาะสมสอดคล้องกันในแต่ละช่วงเวลา เนื่องจากโครงการต่างๆ ในแต่ละเขตมีความเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในภาพรวม ของทั้งพื้นที่ ในส่วนกรณีข้อเสนอให้มีการรื้อย้ายอาคารสถานที่ราชการ เห็นควรให้สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประสานกับหน่วยงานเจ้าของสถานที่อย่างใกล้ชิด เพื่อพิจารณาประเด็น ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการดำเนินการ รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕.๒.๒ หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการบังคับใช้กฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์อย่างเคร่งครัด

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา
ดังนี้

๖.๑ เห็นชอบแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์
ชั้นใน บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก บริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามกรุงรัตนโกสินทร์ ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
และพื้นที่ใกล้เคียงบริเวณฝั่งธนบุรี และบริเวณที่ ๔ บริเวณพื้นที่ต่อเนื่องกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก เพื่อเป็นกรอบ
แนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ

๖.๒ เห็นชอบการขยายพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์จากเดิม ๓ บริเวณ (กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน
กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก และบริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามกรุงรัตนโกสินทร์) เป็น ๔ บริเวณ โดยเพิ่มพื้นที่ส่วนขยาย
บริเวณที่ ๔ พื้นที่ต่อเนื่องบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก ตั้งแต่แนวกิ่งกลางคลองรอบกรุง (คลองบางลำพู
และคลองโอ่งอ่าง) แนวกิ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศเหนือและทิศใต้ และแนวคลองผดุงกรุงเกษมฝั่งตะวันออก
เพื่อจะได้ปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า
พ.ศ. ๒๕๔๖ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรหาร ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๔

มือถือ : ๐๘ ๙๖๓๖ ๒๔๖๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ thaioldtown@onep.go.th